

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ № 23/17.09.2024 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 17.09.2024 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Диляна Илиева
Даниела Тренчева
Ирина Недева
Илия Вълков

изслуша доклад по жалба с вх. № 11-004/2024 г. на Г. К. срещу БНТ за публикация със заглавие *Т. Д.: За Конституционния съд се иска изключително висока юридическа експертиза като условие, без което не може.* В жалбата се твърди, че е осъществено нарушение на Етичния кодекс на българските медии от страна на БНТ.

I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалба с вх. № 11-004/2024 г. се отнася до нарушение на Етичния кодекс на българските медии, осъществено чрез предаването „Денят започва с Георги Любенов“ по БНТ.
2. Жалбата е подадена в допустимия от правилника срок.
3. КЖЕ обсъди допустимостта на жалбата и я прие за допустима.
4. Постъпило е становище („позиция“) от БНТ.
5. Бойко Василев и Ирина Недева не участват в обсъждането.

II. ЖАЛБА

Според жалбата в твърдението на интервюираната Т.Д. *„Смятам, че в Европарламента и в европейските институции през следващите години ще има много важна битка, за която българските граждани трябва да знаят. Традиционните големи политически семейства, които бяха ангажирани с правата на малцинствата, с раздаването на сделки на Урсула фон дер Лайен и т.н., ще трябва да отстъпят тези проблеми на страни. Ще трябва да има ново сериозно реструктуриране, в което европейските институции да имат друга насока. Освен това защитата на националната държава и националния суверенитет става супер важен въпрос“*, има дискредитиране на европейски партии и институции със слухове, което е недопустимо. Освен това има объркване на функциите на европейските институции, защото няма начин партиите да раздават сделки на Председател на

Европейската комисия. Жалбоподателят смята, че подобни послания не е допустимо да се оставят без коментар.

Искането към Комисията за журналистическа етика е да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии, медията да публикува/разпространи поправка.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

В жалбата са копирани следните разпоредби от Етичния кодекс.

1. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОСТОВЕРНА ИНФОРМАЦИЯ НА ОБЩЕСТВОТО, 1.1 Точност, 1.1.4 Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Получено е становище (Позиция на редакционния екип на предаването „Денят започва с Георги Любенов“ по повод изпратена жалба до Националния съвет за журналистическа етика), като относимата към казуса част гласи следното:

„Във връзка с постъпили жалби от г-жа Г. К. по повод предаването „Денят започва с Георги Любенов“ на 07.01.2024 и 27.01.2024 г., бих искала да направя следните уточнения:

Екипът на предаването спазва професионалните, морални и етични норми в работата си и отстоява разбирането, че само многообразието от гледни точки отразява обществения интерес. Мненията на поканените гости в студиото /политици, общественици, събеседници, граждани/ са свободни, те изразяват позициите на големи групи хора от нашето общество. Категорично не можем да приемем схващането, довело до възмущението на госпожа К., че събеседникът дискредитира умишлено някого.

В заключение екипът на предаването се е запознал с жалбите на г-жа К. и считаме, че те са неоснователни.

Екипът ни последователно спазва етичните и морални норми в професията, не приема тенденциозни упреци за качеството на своята работа и ги смята за клевети и лични нападки, далеч от правото на свободно слово.“

V. ФАКТИ

Т.Д. е поканена за живо участие в предаването „Денят започва с Георги Любенов“ и е коректно представена като политик, лидер на политическо движение, което е част от коалиция *Левицата*. Почти целият разговор е посветен на вътрешно политически въпроси. На 19-тата минута от общо 20-те минути на интервюто, водещият задава въпрос към събеседничката си дали политическата сила, която оглавява, ще се явява на изборите за Европейски парламент. Отговорът на Т.Д. е положителен и като аргумент защо тя и съответно политическата сила, която представлява, смятат това за важно, тя привежда определени аргументи, срещу които р насочено оплакването на жалбоподателя, буквално в последната минута преди изтичане на времето.

VI. МОТИВИ

КЖЕ разгледа жалбата, запозна се и с публикацията на посочения сайт. Отговорът на Т.Д. е в предизборен контекст и ясно позиционира политическата сила, която тя представлява по отношение на ЕП и ЕС. Както въпросната теза, така и голяма част от изказванията на Т.Д. са позиционирани в полето на политическата битка на тези и интерпретации. Това не означава,

че и те не подлежат на съответна проверка за достоверност. В случая има обобщения, които се разминават с точността.

КЖЕ взема предвид също така обаче, че водещият задава последен въпрос – и изрично уточнява това: *“Влизате ли в надпреварата за Европейски парламент?”*. Вярно е, че разгръщането в рамките на последната минута на тезата на политическата партия, която представлява Т.Д., не среща отпор по точността на фактологията, но водещият закрива разговора с уговорката, че дебатът по различните тези за Европейския парламент тепърва предстои. В предоставеното му време той трудно би могъл да разгърне аргументация по същество. Комисията подчертава отново ролята на водещия. Обществото може да бъде подведено чрез неточности, интерпретиране на фактите в посока, която да обслужва определена политическа теза и грешни обобщения. В подобна среда задаващият въпроси журналист не следва нито да валидира, нито да добавя легитимност на определени политически тези, които почиват върху дезинформация.

В конкретния случай, като отчита условията на живия ефир, ограниченото време на 20-минутно интервю, от което само последната минута е посветена на уточняващ въпрос, свързан с намерението за явяване на изборите за Европейски парламент и уговорката при закриването, която прави водещият, КЖЕ смята, че жалбата е неоснователна. Журналистът отлага „политическия спор“ за следващо предаване.

Същевременно с това КЖЕ намира за нужно отново да обърне внимание към препоръката журналистите да поставят под съмнение твърдения, които привидно описват факти, а всъщност почиват върху слухове, защото точно такива твърдения, представяни за “факти”, често стават част от предизборните интерпретации на различните партии особено в предизборен период.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността ѝ, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

КЖЕ намира жалба с вх. № 11-004 /2024 г. за **неоснователна**.

Съгласно Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика решението да се изпрати на заинтересованите страни в 7-дневен срок от приемането му.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор на
Фондация НСЖЕ :*

Ева Петрова